

סיפור גן עדן - החטא ועונשו

1. ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע בעבור שאמר הכתוב ועץ החיים "בתוך" הגן, ולא אמר "בגן", ועוד, שאמר (להלן ג) ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו, שלא הזכירו ולא הודיעו בשם אחר, נאמר לפי פשוטו שהוא מקום ידוע בגן שהוא בתוך ולכך תרגם אונקלוס "במציעות גנתא": והנה לדבריו עץ החיים ועץ הדעת שניהם היו באמצע, ואם כן נאמר שהוא כאלו תעשה באמצע הגן ערוגה אחת סוגה, ובה שני האילנות האלה ויהיה האמצע הזה אמצע רחב, כי אמצע הדק כבר אמרו שאין יודע בו אמתת הנקודה בלתי השם לבדו (רמב"ן ב, ט).

2.

<u>תיאור יצירת העצים</u>	וַיִּצְמַח ד' אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל עֵץ וַיְחַמְד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֵאֲכָל	וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֵּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע:
<u>הציווי האלוקי</u>	מִכָּל עֵץ הַגֵּן אָכַל תֹּאכְלוּ:	וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ:
<u>דברי האשה</u>	מִפְּרִי עֵץ הַגֵּן נֹאכַל:	וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן תָּמָתוּן
<u>מיקום ההתחבאות</u>	וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל ד' אֱלֹהִים מְתַהַלְּף בְּגֵן לְרוּחַ הַיּוֹם	וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי ד' אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגֵּן:

3. חמאה ודבש יאכל - מעת הוולדו יאכל חמאה ודבש כי יתאוה באלה. לדעתו - לדעת עצמו ימאס ברע ויבחר בטוב עודו לא יבוא למספר הימים הראוים לדעת ולהבחין בין רע לטוב (מצודות דוד, ישעיה ז, טו)

4. וַיִּצְמַח...כָּל עֵץ וַיְחַמְד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֵאֲכָל (ב, ט)
וְתָרָא הָאִשָּׁה וַיְחַמְד הָעֵץ לְהִשְׁכִּיל כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֹאֲוָה הוּא לְעֵינַיִם (ג, ו)

5. אַף כְּנָגְדָה זֶה יֵשׁ בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֻשׁ, שֶׁהוּא שְׂרָשׁ חֲכַמַת הַטֶּבַע, כִּי כָּל דָּבָר יֵשׁ לוֹ שְׂרָשׁ, וְשְׂרָשׁ חֲכַמַת הַטֶּבַע הוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֻשׁ (ליקוטי מוהר"ן תנינא ד')

6. ביום אכלך ממנו מות תמות - בעת שתאכל ממנו תהיה בן מות וכמוהו ביום צאתך והלכת אנה ואנה ידוע תדע כי מות תמות (מ"א ב מב), שאין הכוונה שימות מיד בו ביום, ואין הכוונה לידיעה בלבד שידע שימות, כי החיים יודעים שימותו כלם אבל הכוונה כי בעת שיצא יהיה חייב מיתה למלך, והוא ימית אותו כאשר ירצה ולא יבאו (רמב"ן ג, ז)

7. הרבה ארבה - שתחיה בעצבון ובטורח כל ימיו. וא"ת מה אכפת לך מהקללה, אכניס שפחות לשמשני ת"ל והרנך כלומר תתעברי, מדה כנגד מדה היא מלאה את בטנה מן האיסור לפיכך תלקה בבטנה. וא"ת אלד בשופי ובנחת ת"ל בעצב תלדי והוא צער הלידה. וא"ת אשמור עצמי מלהזקק לבעלי ת"ל ואל אישך תשוקתך. וא"ת אכופ יצרי ולא אזקק עמו כלל ת"ל והוא ימשל בך על כרחך תזקק עמו. (חזקוני)

אדמה - אדם	האדם נוצר מאדמה ← ישוב אליה - "ואל עפר תשוב"	"לעובדה ולשומרה" ← בעצבון תאכלנה
איש - אשה	האשה נוצרה מאיש ← "ואל אישך תשוקתך והוא ימשול בך"	"והיו לבשר אחד"-זיווג ← בעצב תלדי בנים